

VLEERMUISONDERZOEK

KONINGSWEG 17

TE ARNHEM

Ecologie

Rapportage vleermuisonderzoek

Koningsweg 17 te Arnhem

Opdrachtgever	Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe Apeldoornseweg 250 7351 TA Hoenderloo
Rapportnummer	6382.005
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	8 november 2018
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 0314 - 365150 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	Dhr. G. Jenniskens
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
	2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6

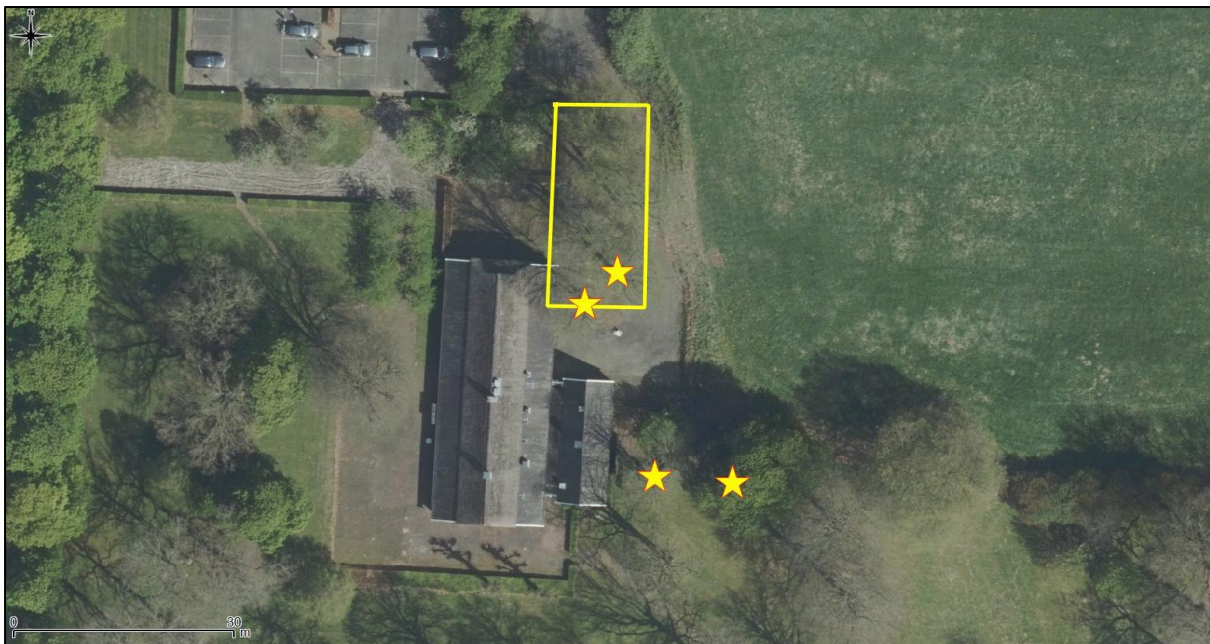
1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Koningsweg 17 te Arnhem.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en uitbreiding van de bestaande bebouwing.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in mei 2018 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 6382.001 D3).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

Figuur 2. Luchtfoto van de onderzoekslocatie/onderzochte bomen (ster) en alle bomen binnen de invloedssfeer (gele kader).

Figuur 3. Holte bomen binnen de invloedssfeer van de ingreep.

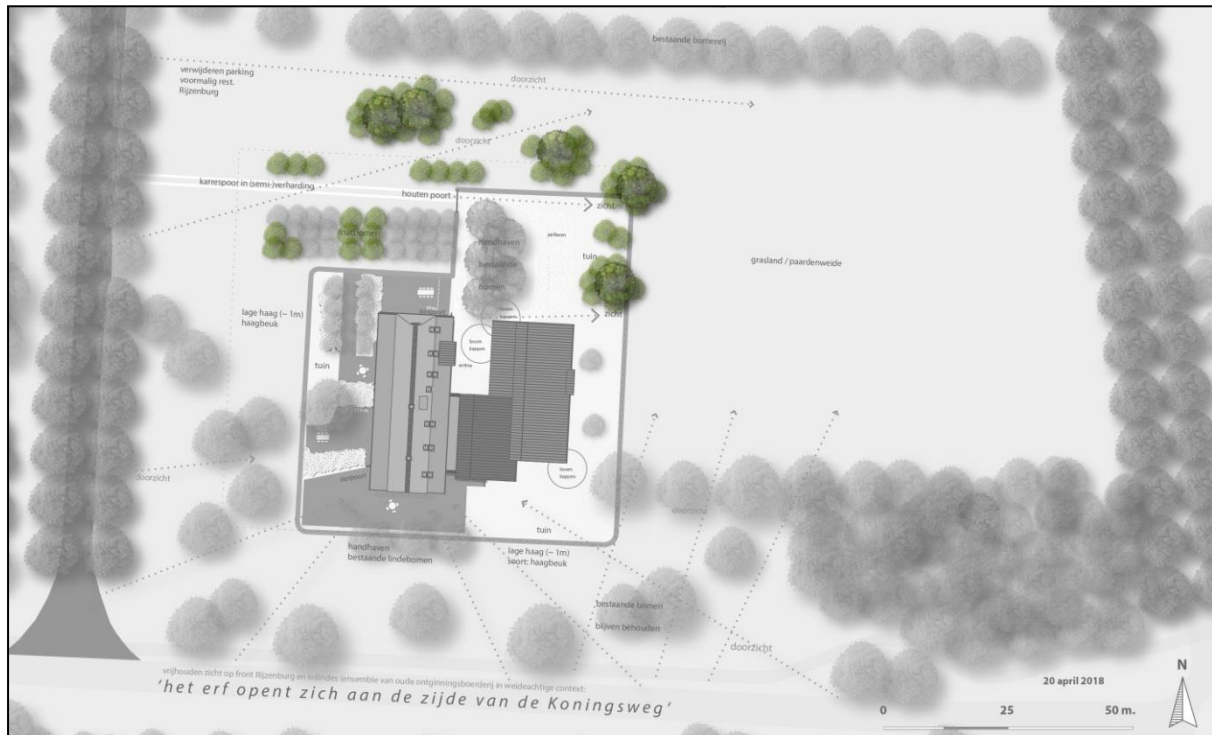
Figuur 4. Oostzijde van de bebouwing en binnen het gele kader de ligging van de uitbreiding.

Figuur 5. Een van de onderzochte lindes met geschikte holtes.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer wil de bestaande bebouwing aan de oostzijde uitbreiden en geschikt maken als zorglocatie voor dementerende ouderen. In figuur 2 de concepttekening van de uitbreiding van de bestaande bebouwing.

Figuur 2. Het conceptplan voor de uitbreiding van de bebouwing (bron: H+N+S Landschapsarchitecten, 20 april 2018).

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing uit te breiden, hierbij blijven het hoofdgebouw en het bijgebouw behouden (figuur 2). Het bebouwd oppervlak zal toenemen met 500 m². Voor dit bouwinitiatief moeten 4 bomen worden gekapt (figuur 1). Het betreft een tweetal lindes aan de noordwestzijde van de nieuwbouw, een eik en een paardenkastanje aan de zuidoostzijde van de nieuwbouw. De oostelijke ontsluitingsweg zal worden opgeheven en de huidige parkeerplaats zal verkleind worden.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de uitgevoerde quickscan blijkt dat gebouwbewonende vleermuissoorten op voorhand zijn uit te sluiten. Enkel boomholtes zijn in potentie geschikt als verblijfplaats voor boombewonende soorten als watervleermuis, rosse vleermuis en franjestaart. Om de effecten de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming is er ten aanzien van boombewonende vleermuizen nader onderzoek benodigd.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek naar **vleermuizen** is uitgevoerd in de periode juni tot oktober 2018. Er zijn in totaal zijn er vijf veldbezoeken uitgevoerd. Met behulp van een endoscoop zijn de aanwezige holtes geïnspecteerd op de aanwezigheid van vleermuizen. De inventarisatiemethode is op basis van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus, voor wat betreft het aantal waarneemmomenten en de verspreiding in het vleermuisseizoen. Het protocol voorziet niet in het waarnemen middels een endoscoopcamera. De voorgestelde onderzoeksopzet zal echter een voldoende betrouwbaar beeld geven, omdat tijdens een eerste inspectie tijdens de quickscan bleek dat de holtes goed te inspecteren zijn. De holtes bevatten geen spleten of holtes die van boven of beneden doorlopen. De endoscoopcamera is uitgerust met een sterke led verlichting en geeft over een afstand van enkele meters scherp beeld. Hierdoor is het vleermuisonderzoek niet weersafhankelijk.

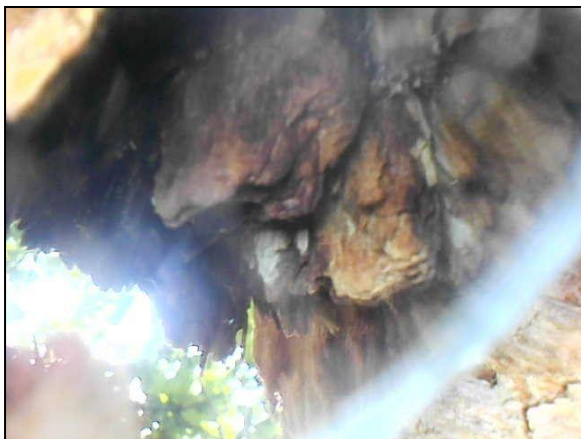
Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Onderzoeksinspanning

		februari - mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	tijdstip	-	2 x overdag*		1 x overdag*	2 x overdag*
	datum		12 juni, 3 juli		26 juli	16 augustus 6 september
	functie		kraamverblijf		zomerverblijf	paar/baltsverblijf

* Dit onderzoek is uitgevoerd door één persoon.

In figuur 6 en 7 zijn twee holtes weergegeven zoals deze te zien waren doormiddel van de edocsoop-camera gedurende de inspectie.

Figuur 6. Foto met de endoscoopcamera gemaakt van de binnenzijde van een van de holtes.

Figuur 7. Geschikte holte voor vleermuizen op de onderzoekslocatie.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

Econsultancy heeft in opdracht van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe een aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd aan de Koningsweg 17 te Arnhem.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en uitbreiding van de bestaande bebouwing.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing uit te breiden, hierbij blijven het hoofdgebouw en het bijgebouw behouden. Het bebouwd oppervlak zal toenemen met 500 m². Voor dit bouwinitiatief moeten 4 bomen worden gekapt. Het betreft een tweetal linden aan de noordwestzijde van de nieuwbouw, een eik en een paardenkastanje aan de zuidoostzijde van de nieuwbouw. De oostelijke ontsluitingsweg zal worden opgeheven en de huidige parkeerplaats zal verkleind worden.

Functie onderzoekslocatie voor vleermuizen

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen heeft plaats gevonden in de meest gunstige tijd van het jaar en onder goede omstandigheden. Daarom is met voldoende zekerheid vastgesteld dat dit jaar de onderzochte holtebomen geen functie als verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen hebben. Voor de uitbreiding van de bebouwing en kap van de holte bomen is daarom geen ontheffing van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming nodig.

Conclusie

Er werden tijdens geen van de bezoeken vleermuizen waargenomen. Met de geleverde onderzoeksinspanning is met voldoende zekerheid vastgesteld dat de te kappen bomen en de bomen binnen de invloedssfeer van de ingreep geen functie hebben voor boombewonende vleermuizen.

Ten aan zien van algemene broedvogels dient bij de kap van de bomen rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Gedurende deze periode kunnen de bomen dienen als nestlocatie. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

